

Močno upadanje prometa čez Trst

Nazadoval je predvsem avstrijski tranzit - Skrčen dovoz premoga, rudnin in žita

Zadnjih smo na tem mestu omenili stanek predstavnikov pristojnih ministrstev v zunanjem ministru, na katerem so razpravljali o gospodarski krizi v Trstu, ki je dala prispel v Trst minister za državne zadeve Ferrar Aggradi, da bi se na mestu poznamal, kakšne so želje tržaških gospodarskih krogov in kaj bi se dalo narediti za Trst. To so odmevi obiska posebnega tržaškega odposlanca v Rimu in pozornosti, ki jo je domači in tuj risk prišel posvetovati tržaški gospodarski razmeram. (Tako je tudi ameriški »Times«, ki ga izdaja mož klare Boothe Luce, bivše ameriške poslanec v Rimu, posvetil tržaškemu gospodarstvu v krajši članek).

V tej zvezi objavljamo danes podatke o razvoju tranzita čez tržaško pristanišče, ki na žalost niso pravi nazadnje. Toda treba je resnično opozoriti, da je tranzit v Trstu, temeljito produkti dejanski položaj in nato nekaj konkretnega ukreniti, sicer bomo zlezli še globlje. Naj se dodamo, da so nekateri listi kakor na primer »Corriere di Trieste« in »Neue Zürcher Zeitung« objavili podatke o nazadovanju avstrijskega prometa čez Trst po avstrijskih virih in da se ti podatki v plavnem krijejo z našimi, ki smo jih objavili iz publikacij tržaške trgovinske zbornice.

PROMET UBIRA NOVE SMERI

Ko pregledujemo podatke o upadanju prometa čez Trst, se nam vsiljuje vprašanje, katero smer bo ubralo blago.

Koristi italijansko - Jugoslovanskega zblizanja

Povsem naravno je, da se narodne manjšine veselijo zblizanja med državami, kateri živijo, in sosedno državo, v kateri živi matični narod; saj od dobrih odnosov med sosednimi državami upravni organi koristijo tudi za svoje. Zgodovina nas uči - in to smo preizkusili tudi Slovenci v Italiji - po prvi in drugi svetovni vojni - da je zblizanje narodnih manjšin tesno povezano s političnimi odnosi med sosednimi državami in da njena plima in oseka sproti z ugodnim oziroma neugodnim razvojem teh odnosov.

V našem primeru, to je v primeru Slovencev v Italiji, sta povezanost in odvisnost položaja manjšin od razvoja političnih odnosov med Italijo in Jugoslavijo še toliko bolj utemeljena, zato tudi toliko bolj upravičeno, da se pričakujemo, da se nam obetajo boljši časi. Ne smemo namreč prezreti zgodovinskega dejstva, da se je zblizanje med Italijo in Jugoslavijo začelo, ko je bilo z londonskim sporazumom rešeno tržaško vprašanje in da je naša država, ki jo predstavlja pripod, vedno življenj v matični državi, pripadla k rešitvi tega vprašanja in po miru ob Jadranu.

Obisk visokega italijanskega političnega predstavnika, kakor je državni podtajnik A. Folchi, v Beogradu, ki pomeni javno potrdilo ugodne se razvijajočih odnosov med obema državama, a daje hkrati poročilo za poglabitev teh odnosov, nas torej more veseliti. Razveseljuje je tudi okoliščina, da so v uradnem zaključnem poročilu o diplomatskih razgovorih v Beogradu in na Brionih dal poudarek tudi manjšinam, ki so v tem področju vlogo manjšinske politike nasproti narodnostnim skupinam na poprišču razvoja političnih odnosov med obema državama.

Kot zvesti kronisti pa tudi svesti si odgovornosti za bodoči razvoj na tem kočljivem mestu moramo ob tej priložnosti zabeležiti občutek našega povprečnega človeka, občutek namreč, da je naš položaj na Tržaškem in položaj ostalih Slovencev v Italiji zaostal za razvojem političnih in gospodarskih odnosov med obema državama. Naš človek misli, da je nastopil čas, ko bi bilo končno treba izvršiti vse določbe londonskega sporazuma o enakopravnosti Slovencev na vseh področjih človeškega udeleževanja, na političnem, gospodarskem in kulturnem.

Končno naj tudi ob tej priložnosti naglasimo, da je zblizanje med Italijo in Jugoslavijo rodilo obilne sadove na gospodarskem področju; saj so se iz njega rodili gorški in tržaški sporazum o omejeni trgovini kakor tudi sporazum o malem obmejnem prometu. Poslovni krogi v Trstu, Gorici pa tudi v Čedadu si danes ne morejo več zamisliti položaja, ki bi nastal, ko bi ti sporazumi prenehali veljati.

ITALJANSKI GLAS O JUGOSLOVANSKEM GOSPODARSTVU

Italijanska delegacija industrijevcev si je med svojim petnajstdnevним bivanjem v Jugoslaviji ogledala okoli 20 velikih tovarnih podjetij. Dopolnilnik gospodarske lista »24 Orea« iz Milana je v listu objavil nekaj vtisov in beležk s tega potovanja. Iz njegovih ugotovitev odseva novo gledanje italijanskih industrijskih krogov na jugoslovanske gospodarstvo, v katerem vidijo velike še ne izkoriščene možnosti za sodelovanje in blagovne izmenjave. Pisec poudarja raznost in koristnost tega potovanja za bodoči razvoj gospodarskega sodelovanja med sosednima državama. To sodelovanje naj bi se čim bolj razširilo, in sicer ne samo v industriji in trgovini. Začelo naj bi se že v šolah, tako naj bi pospešili izmenjavo študentov bodisi na vseučilišča kakor tudi na prakso.

go, ki je poprej šlo čez naše pristanišče. Konkurenca severnih pristanišč oziroma deloma tudi Reke je že stara zadeva. Opozorili smo tudi že na konkurenco Donave. V zadnjem času je Avstrija pristopila k Donavski komisiji, in češkoslovaška je odprla pomorsko progo iz Ornege morja, kjer se zaključuje prometna žila Donave iz Srednje Evrope z Bliznjim vzhodom. Po vsem tem lahko sklepamo, da bo Trst še bolj občutil konkurenco Donave.

MOČAN PADEC OD LANSKEGA LETA

V prvih devetih mesecih letošnjega leta je promet čez Trst znašal 1.420,99 ton, a lani v istem času 2.254,697 ton, kar pomeni, da je letos promet upadel za 37%. Padeč je vsekakor hud. Lani

pa že iz teh se da ugotoviti, da je narastanje prometa po cestah manjše kakor upadanje prometa po železnici. **Cestni promet je najživahnejši v Italiji.** Skupni blagovni promet po cestah, to je promet tudi z drugimi državami, je v prvem polletju letos dosegel 556 tisoč 617 ton, lani 424.084 (23,8% manj); prispelo je v Trst po cestah 86.974 ton blaga, odpeljana pa je bilo 469.633 ton. Cestni promet s tujino je v letošnjem prvem polletju dosegel 132.360 ton, samo z Avstrijo 110.022 ton. Nemčijo 10.439, Jugoslavijo 9.549, Švicijo 1.707 itd. Če računamo, da je v prvih šestih mesecih cestni promet z Avstrijo znašal povprečno okoli 12.000 ton na mesec, bi moral v devetih mesecih doseči okoli 146.000 ton. Železni-

TRANZIT ČEZ TRST PO ŽELEZNICI

(januar - september - v tonah)

	1958	1959		1958	1959
	v Trst	iz Trsta	Skupaj	v Trst	iz Trsta
Avstrija	374.234	1.234.813	1.609.047	346.161	455.290
Z. Nemčija	21.171	74.724	95.895	19.949	72.053
Jugoslavija	94.248	16.836	111.084	37.156	25.149
CSR	36.219	7.828	44.047	16.247	13.992
Madžarska	5.799	22.457	28.256	6.062	23.568
It. in drugi	226.322	140.136	366.368	230.411	174.253
	757.903	1.496.794	2.254.697	655.986	764.305

je povprečni mesečni promet presegal 200.000 ton, letos pa je samo meseca septembra dosegel 207.647 ton, medtem ko je bil v ostalih mesecih vedno izpod ravnih 200.000 ton ter je meseca marca padel celo na 130.620 ton.

NAZADOVANJE PROMETA

Trst je predvsem uvozno pristanišče. Tudi nazadovanje prometa se je pokazalo predvsem pri uvozu po morju, kateremu ustreza na drugi strani izvoz iz Trsta v zaledne države po železnici. Tako je letos odšlo iz Trsta v zaledje 764.305 ton blaga, lani kar 1.496.794 ton, medtem ko je narasel izvoz magnezija (od 34.400 na 73.300 ton).

Po količini je promet najbolj nazadoval z Avstrijo, ki je sicer najvažnejši klient tržaškega pristanišča.

Celotni železniški promet z Avstrijo (uvoz in izvoz) je letos znašal 801.400 ton, a lani 1.612.000 ton. Kakor vidite na preglednici, je upadel v prvi vrsti izvoz iz Trsta v Avstrijo, in sicer uvoz premoga v Avstrijo čez Trst (od 508.400 na 163.300 ton), nadalje železnih rudnin (od 305.100 na 37.300), koruze (od 160.000 na 108.000), pšenice (od 88.100 na 13.100) itd. Najmočnejši padeč, to je izvoz premoga po železnici v Avstrijo, razlagajo s tem, da je Avstrija zaradi preobilice domačega in tujega premoga skrcila uvoz iz Amerike; železne rude uvaža zdaj v večji meri po Donavi. Avstrijski izvoz čez Trst je nazadoval (mного manj), in sicer približno za 8% (od 374.234 na 246.161). Avstrija je izvozila zlasti manj umetnih gnojil (okoli 74.200 ton lani in 47.700).

Danes predstavlja tržaški železniški promet z Avstrijo 56,3%, medtem ko je lani predstavljal še 71% celotnega železniškega prometa čez Trst.

Za Avstrijo je postala najvažnejši tržaški klient Zah. Nemčija, toda tudi promet z njo se je letos skrčil (od 95.897 na 92.002 ton). Nazadovale je tudi promet z Jugoslavijo, in sicer od 111.083 na 62.305 ton, prav tako promet s Češkoslovaško (od 47.057 na 30.200) in Madžarsko (od 28.544 na 27.726 ton). Promet vseh ostalih držav, med temi tudi Italije, je napredoval od 360.360 na 406.587 ton.

KATERE VRSTE BLAGA SO NAJBOLJ UPADLE

Kakor smo ugotovili, je zlasti upadel dovoz premoga po morju za Avstrijo. Temu ustrežno je celoten promet s premogom čez Trst nazadoval od 528.062 v letu 1958 na 173.690 ton v letu 1959; promet z rudninami od 477 tisoč 155 na 201.481 in v prvih devetih mesecih letošnjega leta, nadalje promet z lesom od 144.077 na 132.596. Promet z mineralnim oljem po železnici se je povečal od 98.653 v letu 1958 na 107.944 ton v letošnjem.

VEČ PROMETA PO CESTI

Promet po cestah v zaledje in v nasprotju smeri se sicer veča, toda nikakor ne v takšnem obsegu, kakor upada promet po železnici. Na razpolago so nam samo podatki o cestnem prometu v prvem polletju letošnjega leta,

OBRAZ SLOVENIJE SE NAGLO MENJA

Za Štandrežem Domžale najbolj motorizirana vas

Med slovenskimi vasi v Italiji je Štandrež pri Gorici gotovo najbolj motorizirana vas. Saj so redke hiše v zelenjadarski prestolnici, kjer ne bi imeli kakšnega prevoznega ali za kmetijskega stroja. Čela vrsta štandrežskih tovornih avtomobilov prevaža zelenjavo na tržaški in druge trge. Precej imajo tudi osebnih avtomobilov, če bi pa hoteli šteti navadne motorje in mopede, bi se pa precej zamudili.

Pred nekoliko leti je bil Štandrež tudi z gledišča celotnega slovenskega ozemlja ena izmed vasi z največjim številom motorjev. Sedaj se pa v Sloveniji prilike hitro menjajo in tudi tam motorizacija pravi hitro napreduje. Domžale v karniškem okraju letošnje nekaj nad 4.000 prebivalcev, torej toliko kot Štandrež z novimi priseljenci iz Istre. Letos poleti so imeli v Domžalah 411 registriranih vozil, brez raznih številnih mopedom. Od skupnega števila registriranih vozil je bilo kar 177 osebnih avtomobilov in 133 motornih koles. Ne vemo, kolikšino je število mopedom. Na vsakega desetega prebivalca v Domžalah pride torej po eno registrirano motorno vozilo.

Kdor pozna gospodarski razvoj Domžal, se temu ne bo čudil. Ob potoku Bistrici in povsod po Domžalah se vr-

škemu prometu z Avstrijo 801.400 ton dodajmo še cestni promet (146.000), tako dobimo celoten avstrijski promet čez Trst v prvih devetih mesecih, ki je torej dosegel okoli 947.400 ton. Po vsem tem nista prometa po železnici in cesti letos dosegla niti samega lanskega prometa po železnici (1.612.000 ton).

TRANZIT ČEZ TRST PO CESTI

(januar - junij 1959 - v tonah)

Avstrija	110.022
Zahodna Nemčija	10.439
Jugoslavija	9.549
Švica	1.707
Druge države	643
Italija	424.257
Skupaj	556.617

Preureditev sejmov v Italiji

Ministrstvo za trgovino in industrijo je sestavilo zakonski osnutek, ki bo urejal sejmske prireditve v Italiji. Po tem zakonu se bodo prireditve, ki imajo namen pospešiti prodajo izdelkov, delile v »vzorčne velesajme splošnega ali izrednega značaja (specializirani sejmi)«. Sejmi so »mednarodni«, »svetovni« in »krajevni«. Mednarodni, ki so sejmi, na katerem razstavlja veliko število tujih razstavljalcev, ki morajo za to zaprositi Ministrstvo za zunanje zadeve. Na ministrstvo za industrijo in trgovino pa bo posloval poseben odbor, ki ga bo vodil sam minister in ki se bo bavil z vprašanji, ki nastajajo pri organizaciji sejmskih prireditev v državi.

Prireditvam, ki kažejo solidno organizacijsko in finančno podlago izda dovoljenje ministrstvo za industrijo in trgovino s posebnim odlokom. Nikoli pa ne sme prireditve mednarodnega ali vsedravnega obsega trajati več kakor 16 dni. Na njih sme razstavljalci samo proizvajalci in njihovi neposredni zastopniki. Na teh sejmih ni dovoljena prodaja razstavljenih predmetov občinstvu. Dovoljena je za prodajo proti poznejši izročitvi. Izjemo tvorijo izdelki obrtne dejavnosti, kvartljive dobrine kakor sadje in zelenjava, ki se lahko prodajajo neposredno.

Za blago, ki ga uvozijo razstavljalci z namenom, da ga razstavljajo na mednarodnih sejmih, in ki ga po končani prireditvi se ne izvozi, je treba plačati carino. Vsako leto do 30. novembra po ministrstvu določijo sejmski kolektor za naslednje leto. Kolektor bo objavljen v Uradnem listu pred koncem decembra istega leta. Do konca oktobra pa morajo trgovinske zbornice predložiti ministrstvu kolektor krajevnih prireditev, da jih na tem mestu vskladijo s celotnim državnim programom. Mednarodne sejme smejo organizirati le posebne sejmske ustanove, ki so dolžne predložiti ministrstvu za industrijo in trgovino zadevne bilance v obdobju.

tipičen, še zdaleč pa ne edini. Slovensko izmedenje skrivarskega prijetno izmenjevanje popotniku. Pogledimo samo Dolensko, ki je zmeraj sarmevala s svojimi vasi, in kamor nista hotela pred vojno pokukati ne industrija ne turizem. Sedaj ima že vrsto krajev, kjer vev živahno industrijsko snovanje in delovanje: Grosuplje, Mirna, Crnomelj, Kočevje, Ribnica in toliko drugih krajev so prava razgibana mravljišča, kamor prihajajo iz vse Dolenske delavci na delo. Kaj pa dolenska metropola, ki hiti kar na obeh bregovih Krke, da bi postavila, nove in spet nove obrate?

Pri nas na slovenskem ozemlju v Italiji res kar vrtoglavno raste motorizacija na cestah, tako nas pričena že kar boleti glava od skrbi in ropota, to da tudi v Sloveniji že izginja mir po cestah in padajo vsakodnevno prve žrtve cestne motorizacije. Toda mimo cestne prometne motorizacije raste v Sloveniji vzporedno, bolj kot pri nas, motorizacija novih industrij in motorjev modernega kmetijstva.

Imamo še Slovensko Koroško, kjer je motorizacija na cesti in doma še bolj starega datuma kot v Italiji. Poznamo tudi tam vasi, po katerih brečijo prometni, industrijski in kmečki motorji kot v nekakšni moderni tovarniški dvojnici. Ali imamo morda že na Slovenskem Koroškem vas, ki nosi primat v motorizaciji na slovenskih tleh?

Burma nov trg za Jugoslavijo

(Izvirno poročilo za »Gospodarstvo«) Rangoon, 12. nov.

V Burmi se je mudil od 7. do 11. novembra član jugoslovanske vlade (Lzvršnega sveta) in predsednik komiteja za zunanjo trgovino Ljubo Babič. Imel je razgovore s člani burmanske vlade, kakor z ministrom za rudarstvo Tin-Peom in ministrom za pomorstvo in prevoze U-San-Nyun-om. Predstavnik Jugoslavije je izjavil, da je Jugoslavija pripravljena kupiti v prihodnjem letu več burmanskih proizvodov, kakor riža, kavčuka in drugih. Dodal je, da je nadaljevanje oziroma zaključitev novih sporazumov, ki bodo omogočili o-krepitev gospodarskih odnosov med o-

Uvoz v Anglijo sproščen

Nedavna sprostitve uvoza na Anglesko, zlasti iz Združenih ameriških držav, vzbujajo nado, da bo Anglija še bolj sprostita uvoz tudi iz drugih držav. Kaže, da so se Angležje odločili za ta korak pod pritiskom Združenih ameriških držav, ki hočejo zagotoviti svojemu blagu trg in tem izboljšati trgovinsko in plačilno bilanco. Ameriška trgovinska bilanca kaže še vedno prebitke, toda ta ne narašča; na drugi strani je celotna ameriška plačilna bilanca pravnost. Anglija naj bi tudi bolj odprla svoj trg ameriškem blagu in s tem preprečila zvišanje carin na uvoz v Združene ameriške države.

»Financial Times« pripominja, da je bil deloma sproščen uvoz iz vseh držav, razen z Japonskega in držav, ki pripadajo k sovjetskemu bloku. Po tej sprostitvi je ostalo morda samo še o-koli 5% uvoza z ameriškega področja nesproščene. Omejitve zadevajo še verjetno samo 2,5% uvoza iz držav, ki ne sodijo v področje funta šterlinga. Angleske industrije je iznenadila sprostitve uvoza ameriških tkanin in ameriških oblik; ni pa še sproščen uvoz ameriških farmacevtskih izdelkov.

Nesproščen je še vedno uvoz, ne glede od kod, premoga, ur, municije, tobaka, jute, perja, nekaterih živil kakor mleka, sladkorja, gnjati itd. Dostaj je veljala pravzaprav proti Ameriki neke vrste diskriminacija, saj ni bil prost uvoz tkanin in oblik, petroleja, raznih strojev, električne opreme, fotografskih aparatov, stekla, lesa, konserviranih rib in sadja. Angležje so mnenja, da ta sprostitve ne bo škodovala angleški industriji, ker so domače cene še vedno nižje kakor tuje.

ANGLIJA MORA TRGOVATI Z VSEMI DRŽAVAMI

Angleški minister za trgovino Reginald Maudling je na sestanku angleških industrijevcev v Birminghamu izjavil, da se Anglija nikakor ne more o-mejiti na trgovino z državami Britanske skupnosti (dominioni), pač pa mora trgovati z vsem svetom. S tem je minister zavrnil tiste, ki predlagajo, da bi se britanski carinski sistem še bolj zaprl v okvir Britanske skupnosti (Commonwealth). Minister je dodal, da bo Ožje svobodno carinsko področje, o katerem so že razpravljali v Stockholmu, prineslo Vel. Britaniji velike koristi. Z druge strani poročajo, da je portugalski minister za trgovino Correia de Oliveira izjavil, da bo Portugalska pristopila k ožjemu področju samo, ako ji priznajo določene ugodnosti.

Težave kmetijstva na Poljskem

Konec oktobra so objavili na Poljskem več osebnih sprememb v sestavu vlade: Ochab je zapustil kmetijsko ministristvo in je bil na njegovo mesto imenovan dosedanj njegov namestnik Jagelski; prosvetno ministristvo je prevzel Tulodziecki namesto Bienkowskega, kateremu so očitali ideološki nered v šolah in med mladino; ministrska podpredsednika sta postala gospodarska strokovnjaka Szyz (izg. Sjr) in Tokarski, vtem ko je Gede, dosedanj veliki poslanik v Moskvi, bil imenovan za podpredsednika državne planske komisije, ki ji še naprej načeluje Jendrichowski.

Revija »Relazioni Internazionali«, iz katere smo posneli naslednje podatke, meni, da je za sedaj še težko presoditi, koliko so vplivali na vladno presodno tudi politični in ideološki razlogi; pri tem poudarja, da sta oba nova ministrska podpredsednika zavzemala važne vladne položaje že pred letom 1956, to je, pred Gomulskovo rehabilita-

Ruski naftovodi v Srednjo Evropo

V političnih kakor tudi se posebno v gospodarskih zahodnoevropskih in ameriških krogih je zbudila veliko pozornost vest, da namerava Sovjetska zveza se tesneje gospodarsko navezati na Češkoslovaško s tem, da bo izpeljala 2500 milj dolg naftovod od Urala v te države. Zahodnoevropski strokovni listi naglašajo, da bo novi naftovod segal globoko v Evropo.

Sovjeti imajo v načrtu še drugi naftovod, ki naj bi dovajal petrolej na obale Baltičkega morja, kjer bi ga prevzemale skandinavske države; hkrati naj bi imeli dvojni namen, in sicer, kakor omenjeno, tesneje povezati sovjetske zaveznike, z druge strani pa tudi zagotoviti za daljšo dobo trg naraščajoči sovjetski petrolejski proizvodnji. Te načrte izdeluje podrobno še delj časa poseben odbor, v katerem so strokovnjaki prizadeti držav. Prvi naftovod naj bi se začel pri Kujbiševu; prekoračil bi Volgo ter bi tekel čez Belo Rusijo na Poljsko in Vzh. Nemčijo. Drugi krak bi segal do Češkoslovaške in Madžarske.

Ob naftovodu bi postavili več petrolejskih čistilnic, in sicer eno na področju Varšave, drugo severovzhodno od Berlina, tretjo blizu Budimpešte in četrto pri Bratislavi na Slovaškem. Vsaka izmed njih bi imela zmogljivost 1.400 milijonov ton. Po novem naftovodu bi prepeljali okoli 15 milijonov ton petroleja. Delo bi bilo dokončano v štirih letih. Ako uspe, bodo sovjetske zaveznice popolnoma navezane na dobavo petroleja iz Sovjetske zveze.

Zanimivo je, da se po ruskih načrtih v Klajpedi in Ventspilsu ob Baltički obali gradijo petrolejske pristanišča. Računajo, da bo Sovjetska zveza lahko izvažala čez nekaj let 26-30 milijonov ton petroleja na leto.

Inž. F. V.

O čem so sklepali v Beogradu

Obisk državnega podtajnika v ministrstvu za zunanje zadeve A. Folchija v Jugoslaviji je zbudil v mednarodnem svetu veliko pozornost tudi zaradi tega - vsaj tako naglašajo vsi listi - ker so jugoslovansko-italijanski razgovori prvič imeli tudi politično osnovo. Po sklenitvi londonskega sporazuma in rešitvi tržaškega vprašanja so bili stiki med obema državama predvsem gospodarske narave.

Ni šlo morda samo za formalen obisk, pač pa za prava pogajanja, katerih so se udeležili pooblaščenči odposlanci. Razgovori so se zaključili na Brionih pri predsedniku Titu. Že iz zaključnega uradnega poročila se da sklepati, da so bili ti razgovori važni, saj so zadevali ne samo neposredne odnosne med obema državama, temveč tudi druge mednarodne zadeve, kakor na primer vprašanje razorožitve, Dopisnik milanskega Corriere della Sera navaja, da je predsednik Tito izrazil Folchiju mnenje, da je treba pospešiti konferenco na najvišji ravni ter začetek razoroževanja. Ždi se, pravi dopisnik, da se mnenji jugoslovanske in italijanske vlade glede razorožitve približujeta.

Ob tej priložnosti so naglasili, da razlika v političnem in gospodarskem sistemu ne predstavlja nikakršne ovire za plodno sodelovanje. Ob tej prilož-

Ali je inž. Mattei res prišel prepoznati?

V Libiji si je zagotovilo petrolejske koncesije cela vrsta tujih podjetij, med temi ameriška Standard Oil Company of New Jersey, Ohio Oil Co., American Petroleum Corporation, Continental Oil Co., angleška kakor British Petroleum, pa tudi nemški Gelsenkirchen Bergwerk in Deutsche Erdöl. Rimski list »Il Globo« trdi v svojem poročilu iz Hamburga, da so ameriška in druga podjetja izgrala predsednika ustanove ENI, inž. Matteija in da ta državna družba za izkoriščanje petrolejskih ležišč in zemeljskega plina v Libiji sploh ne pride več do površja.

Libijska tla so najprej pričeli raziskovati nemški strokovnjaki, prvi pa so ugotovili obstoj petrolejskih ležišč v Libiji Američani, in sicer strokovnjaki družbe Standard Oil Co. of New Jersey. Ta družba je ustanovila s sodelovanjem druge družbe Esso Standard Libya Inc. Ta družba je lansko leto spomlad začela pridobivati po 400 do 500 sodov petroleja na dan, in sicer na področju Ashtan, ki je okoli 660 km oddaljeno od obale in 80 km od alžirске obale. Ta družba je pozneje odkrila še druge vrelce, in sicer 160 km od obale in v globini 1800 m. Iz tega vrelca pridobivajo vsak dan 2400 sodov. Strokovnjaki so prepričani, da bodo odkrili še nove vrelce, in sicer 2800 do 3200 m pod zemljo.

Libijska vlada je povabila nemško industrijo, da bi opremila pristanišče Bengasi, nadalje pa bi zgradila veliko tovarno cementa, tovarno za strojenje kože, in razne hladilne naprave. V Libiji je že vse polno nemških strokovnjakov, ki so v nekdanji italijanski koloniji odkrili pravo deveto deželo za nemško gospodarstvo.

UGODEN POTEK NOTRANJE TRGOVINE

Podatki o notranji trgovinski menjava v prvih osmih mesecih letos kažejo stalno večanje v primeri z istim obdobjem lanskega leta, razen v maju. Če vzamemo mesečno povprečje iz leta 1954 kot 100, potem se je notranji trgovinski promet v primeri s prvimi osmimi meseci lani povečal od 141,30 na 150,75 v januarju, od 133,01 na 142,72 v februarju, od 143,11 na 147,18 v marcu, od 132,63 na 150,92 v aprilu, padel od 146,11 na 144,31 v maju, zrasel od 135,05 na 158,68 v juniju, od 151,80 na 165,94 v juliju in od 132,60 na 147,17 v avgustu letošnjega leta.

Ne bodimo nemi!

Pred leti sem vam že omenil mnenje nekega češkega publicista, ki je v svojem poročilu zapisal, da gonijo Slovenci tito. Če se toisv v avtobus recimo iz Kopra v Portoržo, se v resnici lahko prepriča, da sta dva Italijana - dve Italijanki seveda še celo - glasneja kakor drugih 50 potnikov Slovencev.

Toda Slovenci nismo samo tihi, pogostoma smo kar nemi! Med duhovnimi vajami je to prav tega naveda, človek se bolj pogladi za pri sam vase, toda v Janem žiljenju? Kdo bo vedel za nas, ako ne bomo svoje besede izpričali. Za nemim človekom se na ulici niti ne ocesr.

V svoje lokale, gostilne in trgovine, ne vabimo več popotnika s svojim imenom ali napisom v domačem jeziku, temveč rajši z srobov v izloži ali z Dreherjevo časa piva nabito na pročelje. Coca-cola vam po želji napravi tudi tablico, lepo okrašeno s trobojnic, seveda ne slovensko. Vse to nič ne stane. Na drugi strani se odjemalci in gostje naše krivi za te »malenkostni ne zmenijo, pač dokaz, da se jih še vedno trdi jasištna dresura.

Lastno ime poleg napisu, čemur pravimo po trgovski »vrdak«, je bilo nekdanj vsem gostilničarjem, trgovcem in obrtnikom v ponos. Lastno ime, podedovano nezapčeno od roda do roda, z napisom je bilo nekdanj poročilo za kupca in gosta, izprečevalo solidnosti in kľubovolenosti vsem viharjem poslovnega življenja. In največja nesreča za lastnika je bila ko so ga težave zlomile in ko je zavj nastopilo zadnje dejanje: ko je namreč moral sneti svoj

PO SVETU

GRONCHI OBIŠČE MOSKVO. Povabilo, ki ga je predsednik Italijanske republike Giovanni Gronchi prejel iz Moskve, naj obišče Sovjetsko zvezo, je povzročilo v italijanskem tisku ostro polemiko. Veliki katoliški listi, ki niso neposredna glasila krščanske demokracije, so nastopili proti temu obisku, češ da ni prav krščanska Italija poklicana zato, da prva med zahodnimi državami pošlje svojega državnega poglavarja v komunistično deželo. Vlada je kljub vsem tem protestom sklenila, naj predsednik Gronchi sprejme povabilo in odpotuje v Moskvo.

NA JUŽNEM TIROLESKEM SE PRAKVALJA NEVIHTA. Pod tem naslovom poroča »Deutsche Zeitung« iz Köna o položaju, ki je nastal na Južnem Tirolskem po zadnjem obnem zboru južnotirolske ljudske stranke v Boznu. V zadnjem času se tudi tisk iz Zahodne Nemčije čedalje bolj zanima za položaj na Južnem Tirolskem. Dopisnik kritizira način poročanja italijanskih listov o zborovanju v Boznu, češ, da z napadi in ironiziranjem ni mogoče rešiti južnotirolskega vprašanja. Zaključki zborovanja v Boznu so bili jasni: gre za napoved osterjšega kurza južnotirolske ljudske stranke proti rimski vladi. Stranka zahteva avtonomijo bošnjaške pokrajine, ki se mora ločiti od tridentinske, s katero je bila združena v skupno deželo, v kateri imajo Italijani premoč. Ako rimska vlada ne sprejme zahtev Južnih Tirolcev, bodo delegati južnotirolske ljudske stranke na novem zborovanju, ki bo prihodnjega pomlad, proglasili pravico do samoodločbe.

AVSTRISKI ZUNANJI MINISTER MED KOROSKIMI SLOVENCMI
Avstrisji zunanji minister je te dni prispel v Celovec ter se ob tej priložnosti sestel tudi s političnimi predstavniki koroskih Slovencev. Ti si od tega obiska mnogo obetajo, saj je novi avstrisjski zunanji minister, ki pripada socialistični stranki, svoj čas izjavil, da morajo Avstrisji koroskim Slovincem priznati to, kar zahtevajo za svoje rojake na Južnem Tirolskem pod Italijo. Kakor znano, je dr. Kreisky sprožil vprašanje položaja Južnih Tirolcev pred Organizacijo združenih narodov.

POPOVIC PRIDE V ITALIJO. Med obiskom italijanskega državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu Folchija v Jugoslaviji je italijanski zunanji minister Pella povabil jugoslovanskega zunanjega ministra K. Popovića, naj obišče Italijo. Ta je povabilo sprejel.

OSEM NOVIH KARDINALOV. Vatikansko glasilo Osservatore Romano poroča, da bo papež Janez XXIII. na prihodnjem tajnem konciloziju (14. decembra) imenoval osem novih kardinalov; od teh bodo trije Italijani, pet pa druge narodnosti. Za kardinale bodo imenovani Gustavo Testa, apostolski nuncij v Švici; I. G. Muench, apostolski nuncij v Zah. Nemčiji; G. Meyer, nadškof v Chicagu; O. A. Larrana, tajnik kongregacije vernikov; Fr. Morano, tajnik najvišjega sodišča; G. T. Heard, dekan Sv. rimske rote; A. Bea, jezuit in P. Marella, apostolski nuncij v Franciji Marella, Testa in Morano so Italijani; Muench in Meyer Američani, Heard Anglež, Larrana Španec in Bea Nemec.

ZARADI MEJE NA ODRI IN NISI je nastala med Francijo in Zah. Nemčijo precejšnja politična napetost. De Gaulle je namreč izjavil — tako vsaj poročajo — da priznava sedanjo mejo med Nemčijo in Poljsko na Odr in Nisi. Izjava je bila Nemcem seveda ne ljuba.

NASTOPIJ SE CAS DIPLOMATSKIH OBISKOV. Angleški zunanji minister S. Lloyd je obiskal Pariz in je po povratku v London izjavil, da so ga v Parizu zelo tople sprejeli. O gospodarskih vprašanjih niso mnogo govorili, vendar so mu Francozi priporočili, naj Angleži vodijo čimbolj svobodno trgovinsko politiko. S Francozi so se dogovorili, da je treba v Evropi ohraniti ravnovesje in storiti vse, da se sedanje mednarodno ozračje ne pokvari. Po Lloydovemu mnenju bo obisk Hruščeva v Parizu prispeval k zboljšanju mednarodnega položaja. Tudi Adenauer se napravlja na pot v tujino, in sicer v London.

ANGLESKI KAPITAL ZA AMERISKI NEBOTICNIK. Predsednik družbe City Center Properties J. Cotton je izjavil, da bo ta angleška družba naložila v graditveni delovni ameriškega nebotičnika s 57 nadstropij (v New Yorku) 25 milijonov dolarjev.

ZOPET VELIKE ZALOGE PREMOMA NA ANGLESKEM
Kljub skrajšani proizvodnji so se v Vel. Britaniji proti koncu oktobra nabrale velike zaloge neprodane premoga. Te so 24. oktobra znašale kar 35 milijonov ton ter so bile dvakrat večje kakor lansko leto v tem času.

Tehnične novosti

LOGISTIKA
Veliko se je pisalo o elektronskih možganih in o raznih elektronskih računskih strojih. Ti stroji rabijo posebnih znakov kot svoje simbole ali črke. Znanosti, ki o tem razpravljajo, pravimo logistika. Logistika je danes že veča zasa. Toda do sedaj nevednega so se z njo ukvarjali izključno samo logiki, a danes se ta smer logike, če jo smemo še tako imenovati, izredno naglo razvija, in sicer ustrezno s potrebami moderne elektronike. Pred nekaj desetletji nismo imeli niti ene neodvisne publikacije o tej vedi, danes pa imamo ne samo ogromno del, temveč tudi že specialiste za razna področja. Skoda samo, da ta dela bere izredno malo ljudi, vendar so ti razpršeni po vsem svetu, posebno v ZDA, Rusiji in Angliji, to je v državah, kjer je na višku elektronika.

ULTRAZVOČNI MERILEC
V Ameriki so izdelali nov merilec, ki se uporablja za merjenje tekočin; imenujejo ga ultrazvočni meter. Dosedanji merilec je povzročal večkrat velike težave, ker so ga morali postaviti na notranji strani cevi. Novizum pa je odpravil to težavo, ker z novim merilecem lahko merimo tudi pritisk, ki ga povzroča tekočina na steni cevi.

ds.

Mednarodna trgovina

Lesni trg

Na avstrisjem trgu z lesom prevladuje ponudba. Cene so precej visoke, zaradi tega je povpraševanje bolj omejeno. Navajamo cene za avstrisjski mehak rezan les f.c.o železniški voz Trbiž, carina nevrčunana, v lirah 27 kub. meter; I-II širok 31-33.000, ozek 25.26.000, 0-III širok 26-28.000, 0-IV 24-25.000, 0-IV ožek 22-22.500, III. širok 23.500-24.500, III. ožek 22-22.500, III-IV širok 21-21.500, II-V ožek 20-21.000, IV 20-21.000, V 15-16.000; tramovi suse Trst-14.4.500, macesen I-II širok 36.000, III širok 23-24.000, III ožek 20-21.000, II-IV 20-21.000, IV 19-20.000.

Po mnenju italijanskih uvoznikov je jugoslovanski mehak rezan les predrag. Nasprotno pa so zelo živahne kupčije italijanskih trgovcev z jugoslovanskimi trdimi vrstami lesa. Kar zadeva poslovno življenje na Srednjem vzhodu, naglašajo trgovci, da so kupčije precej redke in previdne. Le v Perzijskem zalivu gredo vse vrste lesa dobro od rok. Proizvodnja rezanega lesa v Jugoslaviji je bila v prvih osmih mesecih letos precej večja od lanske ter je dosegla povprečje 172.000 kub. metrov na mesec, ali za 15,6% višje povprečje kakor lani. Na prvem mestu med republikami so Bosna-Herzegovina, Slovenija in Hrvaška. Letos je napredovala tudi proizvodnja vezanih plošč, in sicer za 37% v primerjavi z lanskim. Povprečna mesečna proizvodnja je dosegla 3407 kub. m. Jugoslovanski izvoz izdelkov iz obdelane lesa je v prvih osmih mesecih letos dosegel 36.000 železnih vagonov (vrednosti 11 milijard dinarjev (lani v istem času 33.000 vagonov za 10 milijard dinarjev). Pri izvozu hladovine je sicer naraslo število vagonov (lani 40.660, letos 44.500), navedovila pa je skupna vrednost izvoza hladovine (1,82 milijarde lani, 1,74 milijarde dinarjev letos).

POLSKA PRISTOPI V GATT
Iz Tokija, kjer zasedajo predstavniki Splošnega carinskega in trgovinskega sporazuma (GATT), poročajo, da so na konferenci soglasno sprejeli besedilo izjave o odnosih te organizacije nasproti Poljski. To izjavo morata še odobriti dve tretjini izmed 37 držav članic GATT, da se lahko uveljavi. Izjava odpira Poljski možnost, da bo sprejeta v organizacijo. Tudi Jugoslavija namerava pristopiti k Splošnemu carinskemu in trgovinskemu sporazumu.

OVIRANJE UVOZA ITALIJANSKIH LIKERJEV
Carinske oblasti v Zah. Nemčiji v zadnjem času ne izdajajo več dovoljenj za uvoz italijanskih likerjev in žganca. Združenje italijanskih proizvajalcev vin in likerjev je protestiralo pri vladi, ki naj doseže od zahodno-nemških oblasti ponovno izdajanje omejenih dovoljenj. Združenje naglašuje, da je krivično zahtevati posebno potrdila za uvoz žganca iz Italije, medtem ko je uvoz v Zah. Nemčijo konjakov vrste Armagnac, angleškega, irskega viskija itd dovoljen brez formalnosti. Zdi se, da so Nemci ustavili izdajanje dovoljenj na pritisk, ki ga izvajajo nemški industriji na carinske organe.

IZVOZ ITALIJANSKIH CEVLJEV ZADOVOLJIV
V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je Italija izvozila 10,5 milijona parov čevljev za skupno vrednost 22 milijard 968 milijonov lir. V primerjavi z istim časom lanskega leta je bil letošnji izvoz za 52% večji, vrednost izvoženih čevljev pa 43% višja od lanske. Največ italijanskih čevljev kupujejo Nemci, Američani, Angleži, Švedi, Belgijci in Luksemburžani. Tudi notranja potrošnja obuhval v Italiji narasla. Računajo, da so lani prodali v Italiji 58 milijonov parov čevljev (leta 1957 56 milijonov parov). Kljub temu je v Italiji potrošnja čevljev zelo malo razvita v primerjavi z drugimi državami Evrope.

KAKO JE SKEDENJSKA ŽELEZARNA PRISLA V ITALIJANSKE ROKE
Poseben konzorcij predstavnikov italijanske težke industrije je kupil leta 1919 od dunajske banke Bodenkreditanstalt 61.000 delnic Kranjske industrijske družbe (glavnica je bila tedaj razdeljena na 90.000 delnic po 200 kor nominalni vrednosti) za nekaj manj kot 25 milijonov lir in si tako zagotovil dvotretjinsko večino delniške posesti. Skedenjska železarna je bila dana posesti v zakup posebnim delniški družbi s sedežem v Trstu, ki jo je isti konzorcij ustanovil pod imenom »Alti Fiori ed Acciaierie della Venezia Giulia«. Pet let potem je nova družba z odobritvijo občnega zbora delničarjev Kranjske industrijske družbe kupila skedenjsko železarno za dva milijona lir. Upravni svet podjetja je bil že leta 1919 popolnoma izmenjan. Hugo Noot je kot predsednik in kot član upravnega sveta odstopil. Na predsedniško mesto je bil izbran Alessandro Fera, predstavnik družbe »Illa«. Nova večina si je zagotovila šest mest v upravnem svetu in prepustila ostalih šest mest predstavnikom manjšine.

Za obrate v Jugoslaviji se predstavniki nove večine delničarjev niso mnogo zanimali. Novega denarja za te obrate ali pa investicijskih kreditov ni bilo. Zato ni bilo celo desetletje po vojni ne na Jesenicah ali Javorniku, pa tudi ne na Dobrovri ali na Bistrici v Rožu nobenih novih investicij. Donos tekočega obratovanja je kril le vzdrževanje in nujna popravila. Zdelo se je, da bodo naprave počasi zastarele in da je jeseniška železarska industrija zapirana neizbežnemu propadanju. Tudi beograjska industrijska politika ni dajala mnogo upanja. V pogledu železarske industrije je bila dolgo usmerjena na favoriziranje Zenice v Bosni in je celo pri uvozu železa za martiniranje Jesenicam povzročala težave. Do sodelovanja med skedenjsko železarno in Jesenicami ni prišlo, čeprav je tako sodelovanje bilo v začetku zamišljeno. Jesenice je tedaj držala po koncu carinska zadržica, ki je bila namenjena Zenici, in pa boljša kakovost izdelkov, posledica boljšeje vodstva in boljše kvalifikacije delavstva.

VEČINSKI PAKET JESENISKIH DELNIC KUPI AVGST WESTEN
V tem ne zelo spodbudnem položaju je kupil večinski paket jeseniških delnic ob italijanskih delničarjev leta 1929 celjski industrijski podjetnik August Westen v imenu svojega družinskega koncerna, ki je bil že lastnik celjske tovarne emajlirane posode in imel svoje deleže tudi pri ljubljanskem Kreditnem zavodu in beograjski Dunavski banki. Tedaj se je začela na Jesenicah in na Javorniku doba novih velikih investicij, ki so prinesle gorenski železarski industriji nov mogočen vzpon pred drugo svetovno vojno.

Tehnični ravnatelj Justus Hofman je bil zastupil podjetje že leta 1922. Več let je potem tehnično vodstvo bilo v rokah glavnega ravnatelja Noota, ki je bil mnenja, da pri zmanjšanjem pomenu jeseniških in javorniških obratov ne potrebuje nobenega posebnega tehničnega ravnatelja. Šele ko je Westen po prevzemu večinskega paketa delnic pričel odločati v zadevah Kranjske industrijske družbe, je za novega tehničnega ravnatelja za Jesenice in Javornik bil postavljen metalurg ing. Kurt Hoffmann, ki je poprej bil šef martinarne in pri delavstvu zelo priljubljen. Toda da prišel je kmalu v spor z novo upravo in prepustil svoje mesto nasledniku ing. Dostalu. Ta je poprej bil v službi pri Alpinski montanski družbi v Donawitzu in profesor na montanistični visoki šoli v Leobnu. Pod Dostalovim tehničnim vodstvom se je po navseh bivšega ravnatelja Schusterja iz Vitkovic, ki ga je Avgust Westen kot znanega strokovnjaka pritegnil k posvetom zaradi rekonstrukcije in izpopolnitve železarskih obratov, palogama prilagodilo zahtevam racionalnega obratovanja in tudi znatno razširilo svoj delovni program.

NOVE INVESTICIJE NA JESENICAH IN JAVORNIKU
Nova elektrarna v Zasiplu je zagotovila predločujoč obratov več energije; martinarna na Jesenicah je bila rekonstruirana z novo zgradbo, novimi večjimi pečmi in novimi generatorji, s čimer se je proizvodnja surovega železa močno dvignila. V območju jeseniške tovarne je bil zgrajen popolnoma nov obrat za izdelovanje zvarjenih cevi iz traktaste železa lastne proizvodnje, na Javorniku pa je bila postavljena

ropskega združenja za gospodarsko sodelovanje (OECE). Izvoz italijanskih čevljev v Anglijo je letos znatno napredoval. Tako je v prvih šestih mesecih dosegel 961.681 parov, medtem ko je znašal lani v istem času 584.873 parov. Približno dve tretjini italijanske proizvodnje čevljev in tudi izvoza tvorijo ženski čevlji.

ANGLEŽI NOČEJO VODKE. Moskovski radio je v eni izmed svojih zadnjih oddaj protestiral proti nastopu angleških predlovalcev vina, ki zahtevajo od vlade, da prepreči uvoz vodke iz Sovjetske zveze. Moskovski radio opozarja, da se je Anglija v svojem zadnjem trgovinskem dogovoru obvezala, da bo prevzela določeno količino vodke od Sovjetske zveze in dodaja, da Sovjetska zveza kupuje s funti, ki jih prejme za blago prodano na Angleško, angleško blago in ga uvaža. Zaključne pogodbe je treba izpolniti.

MESNI IZDELKI IZ ČESKOSLOVASKE
Italijansko ministrstvo za zunanjo trgovino je te dni izdalo dovoljenje za uvoz čez carinarnico iz Čekoslovaške, zmrznenih prašičjih in govejih jezikov v vrednosti 25 milijonov lir, ter zmrzneje šunke in hrenovk za 30 milijonov lir. To blago pojde čez carinarnico v Pontebli. Iz Čekoslovaške bo Italija uvozila tudi za 50 milijonov lir steklenega nakita, in sicer čez carinarnico v Milanu, Anconi, Bologni in Bocnu.

JUGOSLOVANSKI RADIOAPARATI V ETIOPIJI. Skupno podjetje »Jugo Ethiopia« v abesinski prestolnici Addis Abebi je razprodalo 300 tranzistorijskih radioaparatorov jugoslovanske proizvodnje. Sprejemnike je izdelala tovarna »Nikola Tesla« v Beogradu s sodelovanjem tovarne »RR« iz Niša. Uspeh jugoslovanskih proizvajalcev je toliko bolj važen, ker je bilo treba premagati konkurenco velikih podjetij kakor Philips, Blaupunkt in Grundig.

VEČ MINERALNE VODE IN LIMONADE
Na zborovanju nemških proizvajalcev mineralnih vod in limonad v Dusseldorfu so ugovorili, da je vročina v letu 1959 in sicer zlasti na Zahodu in severu povečala prodajo mineralnih vod in limonade za 20 do 25%. Manjša poraba je bila v južnih krajih, kjer se je dvignila za okoli 5% nasproti lanskemu letu. Lani so popili 7,14 milijona hektolitrov mineralnih vod in limonad (predlanskim 6,8) in za to potrosili 650 (630) milijonov mark. Letos so Nemci potrosili v ta namen okoli pol milijarde nemških mark. (1 marka velja okoli 149 lir). V Nemčiji je okoli 5000 obratov, ki se bavijo z izdelovanjem mineralnih vod. Nemški industriji trdijo, da se jim ne bo treba bati konkurence tujih izdelkov, ko se uveljavi Skupni evropski trg, češ da so njihovi izdelki prvovrstni. Letos se je tako dvignila potrošnja mineralnih vod, kakor rečeno zaradi suše; ni verjetno, da bi se potrošnja od normalnih vremenških razmerah v bodoče tako stopnjevala.

PRODIRAJO SREDNJA VOZILA
Do pred nekaj leti je bila svetovna avtomobilska industrija še razdeljena na dve fronti: na eni je stala evropska avtomobilska industrija s proizvodnjo ekonomičnih vozil, na drugi pa ameriška z izdelovanjem dragih in obsežnih avtomobilov. V zadnjih letih pa se čedalje bolj opaža navdušenje ameriške javnosti za evropske avtomobile. Zaradi tega se je ameriška avtomobilska industrija počutila ogroženo na lastnih tleh in prešla v protiozvežje. Tako smo v Torinu imeli priliko videti tri njena ljudska vozila »compact cars« ali »small cars«, kot jih sami imenujejo; v resnici niso to tako »majhna« vozila, saj imajo motorji teh vozil 2000 do 2500 cm. To so »Corvair« iz tovarne General Motors, »Falcon« iz Fordo-

Z AVTOMOBILSKE RAZSTAVE V TURINU

Uospredje silijo srednja vozila

S prispevkom o letošnji avtomobilski razstavi v Torinu sta se v našem uredništvu zglasila dva mlada sodelavca — pač znamenje, kako se naša mladina zanima za novosti in napredek v tej stroki. Objavljamo oba prispevka, katerim smo dodali nekaj slik najnovjših tipov. (Prip. uredništva).

Na letošnji mednarodni avtomobilski razstavi v Torinu je razstavljalo 490

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

(Nadaljevanje sledi)

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

(Nadaljevanje sledi)

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so v zadnjih letih tudi na tem, da povčeajo kubitazio svojih standardnih vozil. Danes je namreč opaziti veliko po-

ve tovarne ter »Valiant« iz tovarne Chrysler. Prvi dve vozili sta bili že razstavljena v Parizu in Londonu, medtem ko je tretje prišlo v Torino neposredno z letalom iz ZDA. S temi vozili se torej mislijo Američani zoperstaviti evropskim avtomobilskim industrijam, ki so

Vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUZENJA

Pred odpravo užitnine na vino

Med novimi zakonskimi osnutki, ki so bili razdeljeni poslancem v italijanski zbornici, je tudi osnutek o odpravi občinske užitnine na vino, ki ga je predložil finančni minister Taviani. Zakonski osnutek predvideva popolno odpravo užitnine do konca leta 1963. Dne 1. januarja prihodnjega leta pa naj bi začela veljati zmanjšana užitnina, ki bi znašala 800 lir za hektoliter v običajni, ki ne dosežejo 10.000 prebivalcev na 1000 lir v večjih občinah. Dostoj je bilo treba plačati za vstekljenica penačevina vina po 150 lir za steklenico. Ta užitnina se z novim zakonom zmanjša na 100 lir. Računajo, da bodo občine po uvedbi novega zakona inkasirale okoli 36 milijard lir manj kakor doslej. Te vrzeli bodo napolnili z denarjem, ki se steka v državne blaginje kot IGE (davek na poslovni promet) na vino, most, grozdje, živino in meso svinj. Naj tudi omenimo, da se bo IGE na penačevina povešal, in sicer od 5 na 8% za vsak prehod pred izročitvijo strošniku, in na vsako steklenico, ki jo kupi lastnik luksuznega lokala, bo

odslej zaračunana obvezna dajatev 500 lir. Od 1. januarja do 31. decembra 1962 bodo vse užitnine na vino zmanjšane na 500 lir pri hl in iz državnih blagajin pojde več denarja za prizadete občine. Končno bo od 1. januarja 1963 užitnina na vino popolnoma odpravljena.

STEVILO LEKARN SE BO PODVOJILO

Te dni je ministrski svet odobril zakonski osnutek, ki ga je predložil minister za zdravstvo senator Giardina, ta določa razmerje med številom lekarn v državi in prebivalstvom. Dosedanji zakon iz leta 1934 je določal, da pride po ena lekarna na vsakih 5000 državljanov. V novem besedilu bo število državljanov za 2000 nižje; v bodoče pride torej po ena lekarna na vsakih 3000 prebivalcev. S tem se bo število lekarn v državi skoraj podvojilo. Do konca leta 1960 bodo pokrajine izdelale načrte za postavitev novih lekarn v mestih in v manjših občinah. Sedaj je v Italiji okoli 2500 občin, ki so brez lekarn. Z druge strani podarjajo, da potrošnja raznih zdravil nenehno narašča. Tako so zdravstvene organizacije v letu 1953 potrošile za razna zdravila 33 milijard lir, v letu 1957 pa že nad 74 milijard lir.

Več pozornosti strokovnim šolam!

Generalni vladni komisar dr. G. Palamara je z odlokom št. 47, z dne 26. oktobra 1959, odobril 33 učnih mest posebnega prehodnega staleza na tržaskih srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom. Položaj »prehodnega staleza« priznavao italijanske šolske oblasti tistim slovenskim šolnikom, ki so po letu 1954 (ko je bil sklenjen londestski sporazum) redno poučevali iste predmete vsaj tri leta. To pomeni, da za dosego tega položaja ni potreben poseben izpit. Šolniku, ki mu je bil priznan ta položaj, se odpira možnost za stalnost, seveda, ako napravi še ustreznih izpit.

Po tem odloku je število posebnega prehodnega staleza omejeno na 33; tako niso upoštevani drugi kandidati, ki imajo sicer vse pogoje za ta položaj, a niso bila zdaj zanje priznana mesta. Pri pregledu spiska učnih mest lahko takoj ugotovimo, da šolske oblasti niso upoštevale strokovnih tečajev, ki so vsaj dveletni in ki imajo dejansko značaj šole po svojem programu in svoji organizaciji, razen industrijskega tečaja na Opčinah, ki ima tri letnike in je bil upoštevan. Tako ni ta odlok upošteval trgovskih tečajev na Proseku, Katinari in Dolini, kakor tudi ne industrijskega tečaja v Nabrežini oziroma v Krizu. Kakor rečeno, so se ti tečaji že tako razvili, da so iz njih nastale prave šole; tako je na primer trgovski tečaj na Proseku dobil letos še tretji razred. Splot bi bilo koristno za sam pouk in vse šolski ustroj, ko bi tem tečajem tudi formalno priznali značaj šol.

PRIZNANJE SLOVENSKE SOLI

Vsedržavno združenje italijanskih muzejev (Associazione Nazionale Musei Italiani) je lani razpisalo natečaj za najboljši sestavek o muzejih, katelega so se lahko udeležili dijaki srednjih in nižjih srednjih šol. Nedavno je vodstvo tega združenja objavilo dijak Stepančiča Marija, ki je lansko leto obiskoval II. razred trgovske šole na Katinari ter se je letos vpisal v III. razred trgovske šole pri Sv. Ivanu, da je zmagal na tem natečaju s svojim sestavkom o buzejih. V znak priznanja mu je prejel vrsto strokovnih in drugih knjig. Ta dogodek je vsekarer razveselil, ker pomeni ne samo priznanje slovenskemu dijaku, ampak tudi slovenski soli. Poleg vsega dokazuje tudi, da se dijaki tudi na naših šolah v takšni meri naučijo italijanskega jezika, da se lahko kosajo s samimi Italijani; saj je Stepančič napisal svoj sestavek v italijanskem jeziku.

BOLISA OPREMA ZA INDUSTRIJSKO SOLO NA OPČINAH

Tržaška občina je nabavila za slovensko industrijsko solo na Opčinah 9 mizarskih miz (skobelnikov); doslej je imela solo samo tri. Za italijansko solo tudi na Opčinah je občina nabavila 18 skobelnikov. S to pridobitvijo bo olajšan pouk v mizarstvu na obeh šolah.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

DR. ANTE MANDIČ. V Opatiji je umrl v 78. letu starosti Ante Mandič, znani istrski javni delavec. Rojen je bil v Trstu. V Istri in Jugoslaviji splot je rajni igral važno politično vlogo. Med prvo vojno je postal tajnik Jugoslovskega odbora v Londonu, med drugo pa se je pridružil osvobodilnemu gibanju ter je zastopal Istro v AV NOJ. Po sporazumu med Titom in Stubašičem je bil izbran za enega izmed treh kraljevih namestnikov.

Socialni UTRINKI

VISJE PŁACE V VATIKANU. Državni tajnik kardinal Tardini je na posebni tiskovni konferenci razložil najnovejši ukrep papeža Janeza XXIII. o zvišanju plač vatikanskim nameščencem. Papež je mnenja, da mora vsakdo prejemati plačo, ki ustreza življenjskim stroškom in njegovemu položaju. Zvišanje plač vatikanskim nameščencem velja od 1. julija naprej in znaša 35-92% pri nižjih nameščencih, pri tajnikih sv. kongregacij pa 12 in 29%. Tako na primer bo sekretar kongregacije, ki ga lahko primerjamo z ministrom v drugih vladah, prejemal do 210.000 lir (poprej 187.000) na mesec. Plača vratarja na primer, ki za vzvema najnižji položaj med nameščenci, se bo povešala od 51.500 na 70.000 lir. Plača kardinala bo znašala zdaj 400.000 lir na mesec (poprej 350.000). Plače poročenih so primerno višje; poročni nameščenec prejme za ženo 10 tisoč na mesec in 12.500 lir za vsakega sina, ki ga vzdržuje. Nameščenci bodo v bodoče napredovali vsaki dve leti (doslej vsakih pet let). Zaradi teh poviškov plač se bodo izdatki v državnem (vatikanskem) proračunu zvišali za 4,5 milijarde lir. Ta denar bodo v prvi vrsti zbrali z novičem Sv. Petra, to je z zbiranjem, ki ga nabirajo za papeža po vsem svetu.

PRIDELEK OLIVNEGA OLJA V ITALIJI

V Apuliji in Kalabriji je bil oljci pridelek v letini 1958/59 slabši; zaradi tega se je pridelek oliv v vsej Italiji zmanjšal za okoli 550.000 ton ter dosegal 1,46 milijona ton. Kljub temu je računalo, da bo v letu 1959/60 dovolj olivnega olja na trgu. Proizvodnja samega olja cenijo na 300.000 ton.

POMOŠTVO

NAPOVEDANE LADJE JUGOLINIJE (Odhodi iz Trsta) Proga Jadransko morje — Indija — Pakistan: Uljanik, odhod 28. novembra. Ožine — Indonezija — Daljni vzh.: Uljanik 28. novembra. — Sev. Kitajska — Japonska: Uljanik 28. novembra. — Sev. Evropa: Rijeka 27. novembra, Sloboda 27. novembra. — Sev. Afrika: Rijeka 27. novembra, Trepča 28. novembra. — Sev. Amerika: Trepča 28. novembra, Makedonija 20. decembra. — Južna Amerika: Drvar 15. dec. — Perzijski zaliv: Vis 29. decembra.

POSLEDICA KRIZE V PREVOZNI NAH

Po uradnih podatkih je nizozemsko trgovsko ladjevje v letu 1958 za služilo za prevozno suhih tovarov č. stih 1.590 milijonov nizozemskih florintov, to je 414 milijonov manj kakor v letu 1957. Konec septembra je bilo v razpemi 51 nemških ladij za skupno tonažo 138 tisoč 488 bnt.

ČESKOSLOVAŠKA PROGA IZ CRNEGA MORJA V JUZ. IN VZH. AZIJO

Českoslovaška je uvedla s svojimi ladjami novo čezmorsko progno, in sicer iz Crnega morja v južno in vzhodno Azijo. Na tej progno bodo plule tri ladje. Českoslovaška pomorska trgovinska mornarica šteje šest enot. Štiri izmed teh ladij so zgradiili v Sovjetski zvezi, na Finskem, v Jugoslaviji in na Japonskem. Českoslovaška je naročila nove ladje v Bolgariji in Romuniji.

»GOSPODARSTVO«

Izhaja trikrat mesečno. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 350 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo: letna 650 din, polletna 300 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/1, tel. rač. št. 600-70/3-375 — CENE OGŁAŠOV: za vsak m/m višine v širini enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce Založnik: Založba »Gospodarstvo« Tiskarna »Graphis« v Trstu.

DELOVNI TEDEN

Je bil v angleških kemičnih tovarnah, kjer dela okoli 70.000 ljudi, skrčen od 44 na 42 ur.

MANJ GRADBENE DEJAVNOSTI NA POLJSKEM

Minister za javne gradbe Pietrusiewicz je pred parlamentarnim odborom Sejma izjavil, da je gradbena industrija izžrpla plačne fondne in da bo zaradi tega treba skrajšati število delavcev, zaposlenih na gradbiščih. Zdj delo na tem področju 316.000 delavcev, od teh bodo do konca leta odpustili 17.000 delavcev.

»GOSPODARSTVO«

Izhaja trikrat mesečno. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 350 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo: letna 650 din, polletna 300 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/1, tel. rač. št. 600-70/3-375 — CENE OGŁAŠOV: za vsak m/m višine v širini enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce Založnik: Založba »Gospodarstvo« Tiskarna »Graphis« v Trstu.

»GOSPODARSTVO«

Izhaja trikrat mesečno. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 350 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo: letna 650 din, polletna 300 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/1, tel. rač. št. 600-70/3-375 — CENE OGŁAŠOV: za vsak m/m višine v širini enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce Založnik: Založba »Gospodarstvo« Tiskarna »Graphis« v Trstu.

»GOSPODARSTVO«

Izhaja trikrat mesečno. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 350 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo: letna 650 din, polletna 300 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/1, tel. rač. št. 600-70/3-375 — CENE OGŁAŠOV: za vsak m/m višine v širini enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce Založnik: Založba »Gospodarstvo« Tiskarna »Graphis« v Trstu.

»GOSPODARSTVO«

Izhaja trikrat mesečno. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 350 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo: letna 650 din, polletna 300 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/1, tel. rač. št. 600-70/3-375 — CENE OGŁAŠOV: za vsak m/m višine v širini enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce Založnik: Založba »Gospodarstvo« Tiskarna »Graphis« v Trstu.

»GOSPODARSTVO«

Izhaja trikrat mesečno. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 350 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo: letna 650 din, polletna 300 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/1, tel. rač. št. 600-70/3-375 — CENE OGŁAŠOV: za vsak m/m višine v širini enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce Založnik: Založba »Gospodarstvo« Tiskarna »Graphis« v Trstu.

»GOSPODARSTVO«

Izhaja trikrat mesečno. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROCNINA: letna 350 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček račun »Gospodarstvo« št. 11-9396. Za Jugoslavijo: letna 650 din, polletna 300 din; za ostalo inozemstvo 3 dolarje letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3/1, tel. rač. št. 600-70/3-375 — CENE OGŁAŠOV: za vsak m/m višine v širini enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce Založnik: Založba »Gospodarstvo« Tiskarna »Graphis« v Trstu.

Turizem

400 MILIJARD LIR OD TURIZMA. Letos so turisti potrošili v Italiji okoli 400 milijard lir. Lani so italijanski hoteli zabeležili 18.384.000 turistov in 66 milijonov 318.000 nočitev. Tujih turistov je bilo 6.319.000 (22.635.000 nočitev). V primerjavi z letom 1957 je bilo število tujih turistov nekoliko manjše, povprečno število nočitev pa se je povečalo. Med pokrajini sta bili najboj obiskani Emilia in Romagna (8 milijonov 556.130 turistov). Kar zadeva same turistične poezije, da se število vrvarazrednih iz leta v leto kreči, medtem ko je vedno več manj premožnih turistov. Italijanski gostinci so zaradi tega tudi lani vložili več denarja za gradnje tretjevrstnih gostinskih obratov. Tako je bila povečana zmogljivost teh hotelov za 34.000 postelj, zmogljivost boljših hotelov pa le za 12.000 postelj.

NALOŽBE ZA GRADITEV HOTELOV V JUGOSLAVIJI

Letošnje naložbe v jugoslovanske gostinske obrate znašajo 7,2 milijarde dinarjev. Od tega je bilo odobreno iz Splotnega investicijskega sklada posojil za 5,7 milijarde. Pri tem omenjajo strokovnjaki, da niso še bili izkoriščeni denarni zneski iz prejšnjega leta v višini 2,2 milijarde dinarjev. V Jugoslaviji gradijo sedaj 116 gostinskih obratov in računajo, da bo približno polovica teh dokončana in izročena svojemu namenu že v letu. Poleg tega je v teku tudi preureditev večjega števila hotelov in moderniziranje zastarelih naprav.

MNOGO TURISTOV V JUGOSLAVIJI

V prvih devetih mesecih tega leta je število nočitev v 36 največjih turističnih krajih v Jugoslaviji doseglo 7.157.918, to je čez milijon več kakor v istem razdobju lani. Okrog 2 milijona nočitev gre na račun tujih turistov.

COLN IZ PLASTIČNE MASE

V Jadranskih ladjedelnah v Tršču so izdelali poseben motorni čoln, ki je zgrajen iz plastične mase in kaže veliko gibčnost pri večji hitrosti in zadosten odpor proti razburkanemu morju; je lažji in cenejši od podobnih čolnov iz lesa. Poleg tega ga ni treba barvati s posebnimi podmorskimi laki in lahko služi celo za družinski week-end na odprtem morju. Glede na vse te odlike so v ladjedelnici sklenili, da ga bodo izdelovali serijsko. Čoln je 5,5 m dolg in 2,30 m širok. Ni opremljen s posebnim motorjem, tako da si kupec lahko izbere pogonski motor po svoji

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Na italijanskem trgu s kmetijskimi pridelki se mehka pšenica prodaja dobro; cene so se okrepile. Tudi cene trde pšenice in pšenične moke se dvigajo. Zaradi konkurence inozemske koruze, ki so jo uvozili v velikih količinah v Italijo, gre italijanska koruza težko od rok. Cene olusčenega in neolusčenega riža so ostale neizpremenjene. Isto velja za trg z mlečnimi izdelki. Dospelo se na trg prve količine olivnega olja novega pridelka; cene se suka okrog 47.560.000 lir stot. Najbolje se prodajajo finešne vrste olja. Cene semenskega olja so popustile. Na trgu z živino za rejo je bilo številno sklenjenih kupelj precejšnje; najbolje se plačujejo voli. Klavna živina se je tudi podražila zaradi večje potrošnje mesa, kar je sezonskega značaja. Povečala se je živahnost na trgu z zelenjavo in sadjem. Na trgu z vinom prevladuje povpraševanje po vinu lanskega pridelka, ker ima letosnje vino manj alkohola. Cene sene, krmilne moko in krmilnih pogac se dvigajo.

ZITARICE

MILANO. Mehka pšenica fina 6850 do 7100, srednje vrste 6600-6800, navadna 6400-6500; trda pšenica srednje vrste 8400-9100; pšenična moka tipa »00« 8200 do 8300, tipa »0« 7650-7850, tipa »1« 7250 do 7450, tipa »2« 6850-6950; pšenična moka za testenine tipa »0« 8700-9000; pšenični zdrob 11.300-11.400, tipa »1« 10.800 do 10.900; pšenični otrobi 4000-4100; koruza fina 5000-5150, srednje vrste 4300 do 4400, navadna 4050-4100; inozemska koruza 4050-4300; koruzna moka extra 7200-7500, fina 5500-5800; srednje vrste 5000-5200; navadna 4700-4900; inozemska rž 4400-4500; inozemski jecmen 4700 do 4800; oves 5000-5800; inozemski oves 4700-5800; proso 5200-5300; inozemsko proso 3950-4000.

VERCELLI. Neolusčeni riž: Pierrat 5400-5600; Balillone 5500-5800; Roncarolo 5200-5500; Allorio 5400-5600; Ardizzone 600-6000; G. Rossi 6200-6400; Maratelli 600-6000; Rizzotto 6000-6200; Razza 77 5600-6000; R. B. 6100-6600; Sesia 5700 do 6100; Arborio 6200-6700. Olusčeni riž: navaden 10.100-30; Pierrat 10.100-30; Balillone 10.300-10.500; Ardizzone 10.300 do 10.500; Maratelli 10.800-11.200; Rizzotto 11.200-11.600; Razza 77 11.500-11.700; R. B. 11.600-12.000; Arborio 13-13.500 lir.

ZIVINA

LUGO. Živina za rejo: krave 330-440 tisoč lir par; breje krave 400-530.000 par; krave s teletom 450-600.000 par; volji 410 do 530.000 par; junci in junice 2-3 leta stari 5 stovov težki 350-380.000 par; breje krave prve vrste 180-230.000 lir glava; junice 2 stota težke 96-104.000 glava; molzne krave 130-230.000 glava. Živina za zakol: volji I. 260-350 lir kg, II. 250 do 280; krave 6 stovov težke I. 270-345, II. 250-270; junci 5 stovov težki I. 345 do 410, II. 300-340; telcički I. 450-570, II. 400-440. Prašiči: prašički za rejo do 25 kg 440-480, nad 25 kg 400-440; suhi prašički 360-400; prašički za rejo 100-150 kg 320-330, nad 150 kg 330-350. Vprežni konji 100-130.000 glava; konji za zakol I. 200-250 lir kg, II. 180-200; zrebeta za zakol 350-360; vprežni mežgi 60-70.000 lir glava; mežgi za zakol I. 150-160, II. 120-140; osli za delo 40-50.000 lir glava; osli za zakol I. 120-150, II. 100-120; ovce 215-230; jagnjeta 480-500.

PERUTNINA

MILANO. Živi piščanci extra 750, I. 600-650, II. 530-550; zaklani piščanci 580 do 900; madžarski zmružnjeni piščanci 400-550; žive kokoši 530-580; inozemske kokoši 400-430; zaklane kokoši 750-900; inozemske kokoši zaklane v Italiji 550 do 630; inozemske zmružnjene kokoši 400-560; žive pegatke 700-750; zaklane pegatke 850-950; golobi I. 700-800; zaklani golobi 900-1000, II. 800; žive pure 620-650, zaklane 780-820; zmružnjene pure 500-550; živi purani 520-550; zaklani 600-650; žive race 400-450, zaklane 450 do 550; žive goski 400-450, zaklane 400 do 450; živi zajci 380-400, zaklani s kožo 500-540, brez kože 520-620; danski zmružnjeni zajci 600.

Privrtna sveža jajca 45-47 lir jajce, navadna 41-43; inozemska konzervirana jajca 20-31 lir po težji.

KRMA

MANTOVA. Seno majske košnje z namakane travnika 2000-2100; otava 1900 do 2000; seno III. košnje 1800-1900; detelja I. košnje 1500-1600, II. košnje 1400 do 1500; pšenična slama stlačena 1050 do 1100; mešana krma za molzne krave 5050-5150; mešana krma za pitanje prašičev 5150 lir.

MLEČNI IZDELKI

LODI. Cajno maslo 900-910; lombardsko maslo 840-850; maslo krajevne proizvodnje 860-8700, II. 800-810, III. 790-800; emiljski sir majske proizv. 1958 900-920, majske proizv. 1959 680-710; sir grana majske proizv. 1958 850-890, zim-

ski proizv. 1957-58 910-930, majske proizv. 1959 620-660, zimski proizv. 1958-59 730-780; grana svež 520-540, 30-60 dni star 550-560; sbrinz svež 490-510, postan 570-600; emmenthal svež 560-570, postan 640-660; emmenthal orig. švicarski 750 do 770; provolone svež 520-540, postan 560-580; italico svež 460-480, postan 510 do 530; crescenza svež 345-355, postan 430-450; gorgonzola svež 350-370, postan 540-580; taleggio svež 400-410, postan 490 do 520 lir.

ZELJENJAVA IN SADIJE

MILANO. Suh česen 80-120; korenje 60-80; cvetača 35-80; ohrovit 18-30; cikorija 24-36; čebula 30-40; olupljene čebulice 80-130; svež fižol Vigevano 120 do 204; koromac 23-80; cikorija s koreninami 18-36; rdeča solata Verona 120 do 216; endivija 48-84; krompir Bintje 44-45; majonica 32-37; paradizniki 36 do 144; por 70-100; peteršilj 60-120; zelena 48-96; špinaca 48-96; bučice 25-50 lir.

Kostanj navaden 30-70, »marronio« 80 do 140; kaki 42-72; jabolka navadna mešana 30-60; Delicious extra 108-144, I. 84-102, II. 48-78; hruške navadne mešana 48-84, Kaiser extra 216-240, II. 180 do 204; belo grozdje 84-240; črno grozdje Isabella 36-72; navadne pomaranče 46-92; limone I. 110-138; praženi zemeljski lešniki 250-300; olupljeni kostanj 90 do 100; dateljni iz Tunisa 350-400; mandeljni 132-160; olupljeni mandeljni 265 do 300; lešniki 250-270; orehi Sorrento 340-400; bosanske slive 70/75 250-270, 90/100 230-250; suho grozdje 235-260 lir.

PARADIZNIKOVA MEZGA

PARMA. Trikrat koncentrirana paradiznikova mezza proizv. 1959 v sodih 175 lir kg, v skatlah 200 g 250, v skatlah 500 g 210, v skatlah I kg 210, v skatlah 5 kg 195, v skatlah 10 kg 190, v tubah 200 g 57 lir tuba. Dvkrat koncentrirana paradiznikova mezza v skatlah 200 g 235, v skatlah 500 g 205, v skatlah I kg 195, v skatlah 5 kg 180, v tubah 10 kg 175, v tubah 200 g 53.

OLJE

FIRENZE. Olivno olje extra do 1% kisline 670-700 lir kg, do 1,50% kisline 620-670, do 2,50% kisline 600-620, do 4% kisline 580-600; prečiščeno tipa »A« 500 do 510, tipa »B« 460-470; prvotransno semensko olje 355-360; olje iz zemeljskih lešnikov 375-378 lir.

MILANO. Sojino olje 31.400-31.600; olje iz koruznih semen 29.300-29.500; olje iz trpin 29.800-29.900; ricinovo olje 33 do 34.000; kosoovo olje 28.200-28.500; laneno olje 26.000 lir stot.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	26.10	4.11	16.11
Pšenica (stot. dol. za bušel)	200 ¹ / ₄	200 ³ / ₈	201 ⁷ / ₈
Koruza (stot. dol. za bušel)	111 ¹ / ₂	112 ³ / ₄	112 ¹ / ₂
NEW YORK	28.67	30.98	
Baker (stot. dol. za funt)	101.75	101.37	101.25
Cin (stot. dol. za funt)	13. —	12.80	13. —
Svinec (stot. dol. za funt)	13. —	12.80	12.50
Cink (stot. dol. za funt)	26.80	26.80	26.80
Aluminij (stot. dol. za funt)	74. —	74. —	74. —
Nikelj (stot. dol. za funt)	32.70	32.70	32.85
Bombaž (stot. dol. za funt)	228.50	222. —	218. —
Zivo srebro (dol. za steklenico)	36. —	36.80	37.25
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)			
LONDON	256. —	255. —	256 ¹ / ₂
Baker (funt šter. za d. tono)	794 ¹ / ₂	794. —	798. —
Cin (funt šter. za d. tono)	96 ³ / ₄	95 ¹ / ₄	95 ³ / ₈
Cink (funt šter. za d. tono)	71 ³ / ₈	74 ¹ / ₄	71 ³ / ₄
SANTOS			
Kava Santos D (kruzejrov za 10 kg)	505. —	505. —	520. —

Pozornost vzbujajo izredno visoke cene bakra in cina; napredovala je tudi cena pšenice in koruze, nekotično tudi bombaža in kave, medtem ko je cena volne nekoliko nazadovala.

ZARADI napetosti med Združenimi ameriški državami in Kubo je cena sladkorja še vedno nizka ter je v tednu do 13. novembra ostala neizpremenjena pri 2,98 stotinke dolarja za funt, proti takojšnji izročitvi. Cena kave je čvrsta; v tednu do 13. novembra se je v New Yorku dvignila od 44,95 na 45,50 stotinke dolarja za funt. Kakao je v New Yorku napredoval od 31,21 na 32 stotinke dolarja za funt.

VLAKNA

Cena bombaža je v New Yorku v tednu do 13. novembra napredovala od 32,70 na 32,80 stotinke dolarja za funt. Bombaž je napredoval kljub najnovjšim cenitvam o letošnjem pridelku v Ameriki, ki so ugodnejše kakor prejšnje. Po cenitvi z dne 1. novembra bo Amerika pridelala 14.801.000 bal, medtem ko se je cenitve 1. oktobra glasila na 14.692.000 bal. Lanski pridelek je znašal samo 11.512.000 bal.

— Cena volne je v tednu do 13. novembra v New Yorku nazadovala od 122,5 na 122 stotinke dolarja za funt, proti takojšnji izročitvi. V Londonu se je cena česane volne 64's B dvignila od 101 3/4 na 102 3/4, proti izročitvi v decembru; v Roubaixu na Francoskem je cena napredovala od 1345 na 1375 frankov za kilogram proti izročitvi v novembru.

KAVČUK

Cena kavčuka je v New Yorku v tednu do 13. novembra za vrsto late RSS št. 1 napredovala od 43 1/2 na 48 stotink dolarja za funt; v Londonu se je cena vrste RSS dvignila od 34-34 1/2 na 37 3/4 — 38 1/4 penija za funt, proti takojšnji

VINO

ALESSANDRIA. Črno namizno vino 5000-5500 lir hl; belo namizno vino 6500 do 7000; Barberato 6000-7000; Barbera 7500-8000; Barbera extra 9-10.000; Freisa extra 11.000; beli mošta 13.000; cene veljajo za vino starega pridelka.

FORLI. Cene za vina 9-12 stop.: navadno belo 400-420 lir stop/stop; črno 400-410; Albana 12-13.000 hl; Sangiovese 6000-7000 lir.

KOZE

BUSTO ARSIZIO. Surove kože z repmo: krave do 30 kg 330-350, nad 30 kg 315-330; junci do 30 kg 360-370, 30-40 kg 320-340; volji 40-50 kg 300-320; bikji 230 do 250. Surove osoljene kože: teleta do 4 kg 950-1000, 3-6 kg 800-830; zrebeta 550-580; konji 350-380; mešci 200-240; osli 170-200; jagnjeta z belim krznom 780-820, z drugobarnim krznom 680 do 700; ovni 610-630; kozlički 26-31 kg 2550 do 2600, nad 31 kg 2450-2530; kože 880 do 900; suhe kože iz čezmorskih dežel: Cordova Sierra 500-550; Buenos Aires americano 600-620; Capetown suhe 480 do 510, Capetown osoljene 430-490; Adidis Abeba do 8 funtov 525-550; kože iz Angleške Somalije 8-12 funtov 590-610.

PAPIR

MILANO. Casopisni papir v valjih 10.450 lir stot, v plohad 13-14.000; tiskovni satiniran navaden 13-14.000, srednje vrste 16.500-18.000; pisarniški navaden 14.16.000, srednje vrste 17.500-19.500, fin 21-23.000; trikrat klejen za obrabe 22.500-24.500; registrski navaden 15.500 do 17.500, srednje vrste 18.500-20.500, fin 22-24.500; pisniški srednje vrste 19 do 20.500, fin 22-24.000, extra 25.500-28.000; pergamin navaden 40, 60, 80 g 18-19.500; pergamin extra 30, 40, 60 g 21.500 do 24.000; ovinji papir navaden 7700-9200, srednje vrste 12-13.500, fin 15.500-17.000; karton siv navaden 4500-6000, fin 6000-8500; duplex in triplex navaden beli ali barvani 8000-9500, srednje vrste 11.500 do 14.000, fin 17-22.500 lir.

KAKAO

GENOVA. Kakao v zrnh proti takojšnjemu vkrcaju za 50 kg cif.: Ghana good fermented (Accra) 342,50 francoskih frankov kg; S. Thime 750 dol. za tono; Bahia Superior 270 šilingov; Victoria 268/8 šilingov; Trinidad Plantation 325 šilingov; Ceylon E 1 335 šil. za cwt; Ceylon B 1 325 šil. za cwt; Venezuela Puerto Cabello 54 dol.; Guayaquil Arriba Navidad 43,50 dol.; Guayaquil Arriba Summer 45,60 dol.

Po največji uredbi Zveznega izvršnega sveta se stopnja davka na promet za vse količine naravnih vin in grozdja, ki jih pridelovalci še imajo v svojih kleteh ne glede na letnik, zniža od 25 na 10 dinarjev pri litru. Z znižanjem davka hočejo pospešiti zlasti prodajo starega vina. Stopnja občinskega davka na promet z naravnimi vini v gostinstvu in trgovini na drobno ne sme presegati 5%; lahko doseže 7% samo v primeru, ako to odobri takojšnji ljudski odbor in republiški izvršni svet. Davek na promet z drugimi alkoholnimi pijačami v gostinstvu in trgovini na drobno ne sme biti nižji od 10%.

ZARADI napetosti med Združenimi ameriški državami in Kubo je cena sladkorja še vedno nizka ter je v tednu do 13. novembra ostala neizpremenjena pri 2,98 stotinke dolarja za funt, proti takojšnji izročitvi. Cena kave je čvrsta; v tednu do 13. novembra se je v New Yorku dvignila od 44,95 na 45,50 stotinke dolarja za funt. Kakao je v New Yorku napredoval od 31,21 na 32 stotinke dolarja za funt.

ZARADI napetosti med Združenimi ameriški državami in Kubo je cena sladkorja še vedno nizka ter je v tednu do 13. novembra ostala neizpremenjena pri 2,98 stotinke dolarja za funt, proti takojšnji izročitvi. Cena kave je čvrsta; v tednu do 13. novembra se je v New Yorku dvignila od 44,95 na 45,50 stotinke dolarja za funt. Kakao je v New Yorku napredoval od 31,21 na 32 stotinke dolarja za funt.

KOVINE

V tednu do 13. novembra je cena bakra v New Yorku za malenkost nazadovala in sicer od 34,74 na 34,45 stotinke dolarja za funt; cin je v istem času nazadovao od 101 na 100, 97 1/2. V Londonu je cena bakra padla od 360 na 358 funtov šterlingov za tono, proti takojšnji izročitvi, cena cina pa je napredovala od 794 na 797, proti takojšnji izročitvi. Svinec je v New Yorku ostal neizpremenjen pri 13 stotinkah za funt, prav tako cin Saint Louis pri 13,50. Antimon Laredo neizpremenjen v New Yorku pri 29 stotinkah za funt; lito železo pri 66,41 dolarja za tono, Buffalo pri 66,50; staro železo povprečni tečaj 46,17, teden poprej 46,17 dolarja za tono; živo srebro 221-222 (teden poprej 222-225) dolarjev za steklenico.

CVRSTA CENA CINA

Cin je v Londonu v tednu do 13. oktobra dosegel najvišjo raven po koncu leta 1956; saj je stal okoli 800 funtov šterlingov za tono, v terminski kupitvi na tri mesece pa celo več, 803 funte šterlinge. Po blagu povprašujejo zlasti angleški trgovci. Ti računajo na velika naročila iz Amerike, odkar se je zaključila jeklarska stavka. V zadnjih tednih se je cena sukala okoli 794 funtov šterlingov za tono, in sicer so to ceno uravnali z jemanjem blaga iz rezerv. Računajo, da so svetovne zaloge pičle, čeprav je Mednarodni svet za cin pooblastil izvoznike, da povečajo izvoz za okoli 2000 ton v tretjem in četrtem tromesečju tega leta. Verjetno je, da bo v letu 1960 nastopilo še večje pomanjkanje. Mednarodni odbor za cin se sestane 1. decembra v Londonu. Pričakujejo, da bo odbor dovolil nadaljnje povečanje izvoza za državam izvoznicam.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Kmečki glas o državnih prispevkih

Na članek o državnih prispevkih, ki smo ga objavili v zadnji številki, smo prejeli od našega živinorejca naslednje pripombe:

Prispevki, ki jih podeljuje država kmetom za različna kmečka dela in nakupe so brez dvoma koristni, in prispevajo v določeni meri k razvoju našega gospodarstva; so v tem pogledu nekatere nejasnosti ali boljše rešeno pomanjkljivosti, ki bi se dale z lahkoto odstraniti. Opozorili bi radi le na nekatere.

Odgovorni krogi, ki usmerjajo našo živinorejo, želijo pri nas razviti gojenje krav švicarske pasme. V ta namen prejme kmet tudi podporo. Tudi krave, ki jih kupuje za kmete odgovorna komisija, stanejo živinorejca klub podpori precej, to je vsaka 240.000 lir s prispevki vred. Kmet bi še prenesel 70 tisoč lir, če bi bila živina res celovito izredna. Toda preden se živa prilagodimo našim razmeram, kar traja približno eno leto, sodi že med podporo vprečne mlekarice, pozneje pa se nikoli ne dvigne nad povprečje. Sicer je res, da nam komisija pri nakupu zagotovi samo, da je živina zdrava; vendar bi lahko nabavili veliko bolj poceni dobro mlekarico tudi v naših krajih. Toda za nabavo živine v domačih krajih ne dobimo podpore. In vendar bi morali širiti našo boljšo živino, ker je že udomaćena in se je prilagodila tukajšnjim življenjskim pogojem.

Uvoženi prvotni bik stane 2 milijona lir. Bik, oplojen po tem prvotnem biku in od prvotne krave, pa ima navadno mesaroko ceno in kmet dobi zanj samo 10.000 lir prispevka, če ga namerava rediti. Isto velja za telice ali junice. Ne razumemo, zakaj mora uvoženi bik stati 10-krat več, ko ima tudi naš bik enake lastnosti. Zakaj ne bi zmanjšali stroškov za uvoženo živino, če je že naša slaba? In zakaj ne bi našo živino tako kržjali, da bi dobili za naše razmere primerno živino? Imamo tudi dobre kraske mlekarice. Te bi bilo treba propagirati s prispevki!

Kot smo že v uvodu naglasili, so prispevki, ki jih prejemo od države zelo koristni; želimo le, da bi odgovorni krogi upoštevali naše posebne razmere, na katere smo hoteli opozoriti s temi vrsticami.

POCENITEV VINA V JUGOSLAVIJI

Po največji uredbi Zveznega izvršnega sveta se stopnja davka na promet za vse količine naravnih vin in grozdja, ki jih pridelovalci še imajo v svojih kleteh ne glede na letnik, zniža od 25 na 10 dinarjev pri litru. Z znižanjem davka hočejo pospešiti zlasti prodajo starega vina. Stopnja občinskega davka na promet z naravnimi vini v gostinstvu in trgovini na drobno ne sme presegati 5%; lahko doseže 7% samo v primeru, ako to odobri takojšnji ljudski odbor in republiški izvršni svet. Davek na promet z drugimi alkoholnimi pijačami v gostinstvu in trgovini na drobno ne sme biti nižji od 10%.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

A. POŽAR
TRST - ULICA MOREBI ŠT. 7
Tel. 28-373
Prevezujemo vsakovrstne prevoze za tla in inozemstvo. — Postrežba hitra. Cene ugodne

INTEREUROPA
mednarodna spedijska in transport
Glavna direkcija Koper tel. 141; 184 telex 03-176
Brzjov: Intereuropa Koper,
Tek, rač. 600-31 — 134 Jugobanka Ljubljana
Direkcija: BEOGRAD ul. M. Tita 7/III Telef. št. 31-617, 32-445 Telex 01-128
Zagreb: Smečklasova 22 tel. 39758, 39691, telex 02 — 148
RIJEKA Zrtava fašizma 10 Telefoni: 27-11, 37-84, 54-81, 54-82, 54-83, 54-84 Telex 02-15 Sklad. 23-54
Filiale: Ljubljana, Maribor, Sarajevo in Jesenice.
Izpostave: Nova Gorica, Kotoriba, Subotica, Kozina, Podgorje, Sežana.
Se Vam priporoča in zagotavlja hitre in cenene spedijske in transportne usluge. — Prevezoma vse speditorske posle v zvezi z mednarodnimi velesejmi!

LA GORIZIANA
BORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - BORICIA
PREVEZEMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA
Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

KMEČKA BANKA
R. z. o. o. j.
GORICA
Ulica Morelli 14 - Telefon 22-06
Banka pooblaščenca za posle v zunanji trgovini
Ustanovljena leta 1909

Trans-Trieste dei F.lli Carli & C.
Società in nome collettivo
TRIESTE-TRST V. Donata 3 - Tel. 38-827 31-906 95-880
UVAŽA: vse lesne sortmane in produkte gozdne industrije
IZVAŽA: vse proizvode FIATOVE avtomobilske industrije in rezervne dele. — Vse vrste gum tvornice CEAT in vse produkte najvažnejših italijanskih industrij.

Na članek o državnih prispevkih, ki smo ga objavili v zadnji številki, smo prejeli od našega živinorejca naslednje pripombe:

Prispevki, ki jih podeljuje država kmetom za različna kmečka dela in nakupe so brez dvoma koristni, in prispevajo v določeni meri k razvoju našega gospodarstva; so v tem pogledu nekatere nejasnosti ali boljše rešeno pomanjkljivosti, ki bi se dale z lahkoto odstraniti. Opozorili bi radi le na nekatere.

Odgovorni krogi, ki usmerjajo našo živinorejo, želijo pri nas razviti gojenje krav švicarske pasme. V ta namen prejme kmet tudi podporo. Tudi krave, ki jih kupuje za kmete odgovorna komisija, stanejo živinorejca klub podpori precej, to je vsaka 240.000 lir s prispevki vred. Kmet bi še prenesel 70 tisoč lir, če bi bila živina res celovito izredna. Toda preden se živa prilagodimo našim razmeram, kar traja približno eno leto, sodi že med podporo vprečne mlekarice, pozneje pa se nikoli ne dvigne nad povprečje. Sicer je res, da nam komisija pri nakupu zagotovi samo, da je živina zdrava; vendar bi lahko nabavili veliko bolj poceni dobro mlekarico tudi v naših krajih. Toda za nabavo živine v domačih krajih ne dobimo podpore. In vendar bi morali širiti našo boljšo živino, ker je že udomaćena in se je prilagodila tukajšnjim življenjskim pogojem.

Uvoženi prvotni bik stane 2 milijona lir. Bik, oplojen po tem prvotnem biku in od prvotne krave, pa ima navadno mesaroko ceno in kmet dobi zanj samo 10.000 lir prispevka, če ga namerava rediti. Isto velja za telice ali junice. Ne razumemo, zakaj mora uvoženi bik